

Ritka fotók a II. világháborúban dolgozó nőkről

Egy ifjú hölgy egy B-25-ös bombázó burkolatát szereli

Ritka, színes fotók kerültek elő a washingtoni Kongresszusi Könyvtárból, a képek a második világháború során otthon maradt, a férfiak helyett dolgozó hölgyeket ábrázolják. A propagandisztikus fotók további amerikai nőket igyekeztek rávenni a munkafelvételre.

Amikor a második világháborúban amerikai férfiak milliói léptek be a seregbe, az otthon maradt hölgyeknek kellett megteremteniük a harcoló apák, férjek és fiúk biztonságos háttérországát, s a férfiak korábbi munkáinak elvégzése is rájuk hárult. Ki banki pénztáros lett, ki cipész, de volt, aki repülőgép-szerelőnek állt. Dave Hallt munkája során a most közzölt színes fényképeket kijavította és élesebbé varázsolta.

Motorellenőrzés 1942 júniusában a kaliforniai Long Beachen

A washingtoni Kongresszusi Könyvtárból származó képeket a Háborús Információs Hivatal (Office of War Information) munkatársa, Alfred T. Palmer készítette. A hivatal és a fotós feladatai közé tartozott a háborús hírek közhírré tétele, kevésbé elegáns szóval: „menedzselése”, a hazaszeretet hirdetése, s ezáltal a nők munkába állásának serkentése. A már a gyárakban dolgozó, mégis elbűvölő és divatos nők bemutatása által akarták céljukat elérni.

(Forrás: mult-kor.hu)

Féreglyukak a könyvtárban

A múlt élőlényeinek nyomai sokféle formában őrződhetnek meg: a talajban rögzült lábnyomként vagy éppen kőbe zárt fosszíliaaként. A világ múzeumi tele vannak ilyen emlékekkel, de hasonlóan érdekes nyomokat találhatunk a művészeti galériákban és könyvtárakban is, ha tudjuk, hol keressük ezeket.

Az alábbi képen egy fametszet látható, amelyet az amszterdami Rijks-museumban őriznek. A kívánt képet egy fátömbbe metszették (dúc), majd az így keletkezett felületet tintával borítva készítettek róla lenyomatokat. A módszer egyike a legrégebb grafikai sokszorosító eljárásoknak: a XV. és a XIX. század között elsődlegesen ezzel a technikával készültek a könyvbéli illusztrációk.

Ahogy a képen is látszik, a nyomaton apró lyukakban hiányzik a festék. Ennek hátterében a rovarok egy érdekes csoportja áll: az úgynevezett álszűfélék, avagy a faféreg. A felnőtt egyedek szá-

raz fába rakják petéiket, majd az ezekből kifejlődő lárvák bebábozódásuk idejéig keresztül-kasul rágják magukat az anyagon. Ez a folyamat egy évig is eltarthat, így ha a metszet alapjául szolgáló dúc fája szúval volt fertőzött, az már csak jóval a használat megkezdése után derült ki.

A menet közben megjelenő lyukak bizonyára nagyon bosszanthatták az adott dűcot használókat, de mivel a metszés újbóli elvégzése drága lett volna, tovább használták az ilyen darabokat is, amelyek lyukai fehér pöttyök formájában örökítődtek meg a papíron. Ezen parányi nyomtatási hibák révén négy évszázad kötetei őrzik a faférges európai történetnek bizonyos sajátosságait. Blair Hedges, a Pennsylvániai Állami Egyetem evolúciós biológusa úgy döntött, hogy ezeket a szokatlan „fossziliákat” felhasználva tanulmányozza az álszűfélék elmúlt fél évezredes történetét.

Noha elsőre úgy tűnhet, hogy a dűcök vizsgálata célravezetőbb lenne a rovarok tanulmányozására, valójában nem így van. Bár rengeteg korabeli fadűc megőrződött, ezek mind a mai napig vonzzák a faférget, és lehetetlen megállapítani, hogy melyik lyuk mikor keletkezett. A lenyomatok által megőrzött állapot pontos kora és helye viszont könnyen megállapítható abból, hogy mikor és hol

adták ki az adott kötetet, így minden egyes lyukacsos illusztrációhoz egy specifikus év és helyszín társítható. ■

(Forrás: ipon.hu)

Mátyás birodalmát gondolhatják újra a diákok

A Somogyi-könyvtár és az Ötágú Síp Kulturális Egyesület történelmi pályázatot hirdetett iskolások számára. A pályázóknak három-öt oldal terjedelemben, a megadott források ismeretében – a tizenöt éves uralkodó helyébe képzelve magukat – saját birodalomépítési stratégiájukat kell bemutatniuk. Történelmi tényekből kiindulva, a korabeli politikai és társadalmi viszonyok figyelembevételével születhetnek egyéni elképzelések is Mátyás király birodalmának újragondolására. Birodalomszervezői elképzeléseikkel március 7-éig nevezhetnek az általános iskola felső tagozatosai és a középiskolások.

Játékos vetélkedősorozatot hirdetnek a láthatatlan egri remete emlékére is. Gárdonyi Géza születésének százötvenedik évfordulója alkalmából a Somogyi-könyvtár Gyermekkönyvtára februártól augusztusig tartó, hétfordulós játékos vetélkedősorozatot hirdet, *Keresd a kódot!* címmel. A vetélkedőre bárki benevezhet, aki kedvet érez a havonta megújuló feladatsorok megoldásához, s az azokért kapott titkosírás-részletek megfejtéséhez.

Az avatatlan szemek elől elrejtett írás nem állt távol a nagy írótól sem, hiszen Gárdonyi Géza titkosírással vezette naplóját, amely 1922-től, az író halálától egészen 1965-ig megfejtetlen maradt.

(Forrás: szeged.hu)

Filmgyári capriccio

Az Országos Széchényi Könyvtár
fotókiállítása

2013. február 20. – április 30.

Az Országos Széchényi Könyvtárhoz tartozó Magyar Filmtörténeti Fotógyűjtemény gazdag anyagából született a Filmgyári capriccio című nagy ívű kiállítás, mely több mint 400 standfotó reprezentatív bemutatásával tiszteleg a magyar filmes világ nagyjai előtt.

A 2013. február 20. és április 30. között látogatható fotókiállítás a nagy magyar játékfilmek rendezőit, operatőreit mutatja be munka közben ellesett pillanatokkal, az elmélyült koncentráció és az alkotás folyamatának különleges élményével megajándékozva a kiállítás látogatóit.

A leghíresebb magyar filmek nagyjelenetei is felvillannak egy-egy képkocka erejéig, többek között a *Macskajáték*, a *Mephisto* és a *Szerelem* című filmek emlékezetes jeleneteibe, kulisszatitkaiba is bepillantást nyerhetünk.

B. Müller Magda, a kiállítás rendezője hosszú évek munkája során gyűjtötte össze azon standfotósok fényképeit, akik más filmrendezőkkal, operatőrökkel és színészekkel dolgoztak.

Édes Emma – Szabó István rendez

Koncz Gábor a *Hanyatt homlokban*

Fábry Zoltán – *A tanu*

A kiállítás társrendezője a Magyar Művészeti Akadémia. A kiállítás létrejöttét támogatta : MAFILM Nonprofit Zrt., MANDA, MAFILM Audio Kft., Miskolczy Péter filmproducer, Kovács Gábor és Pataki Ági, Tivoli Film Kft., Hunnia Filmstúdió, Visionteam, Új Dialóg Stúdió, Somogyiak Baráti Köre, Vidicop Kft.

A kiállítás megtekinthető:
2013. február 20 – április 30.

A kiállítás helyszíne:
Országos Széchényi Könyvtár, VI. emelet

Országos Széchényi Könyvtár
Budavári palota F. épület
Telefon: 06 (1) 224-3700
www.oszk.hu